

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ОШ „ДОБРОСАВ РАДОСАВЉЕВИЋ-НАРОД“

ДРУГИ ЦИКЛУС V разред

ДОПУНА

Основна школа „Добросав Радосављевић-Народ“

Мачвански кеј 29

Број телефона директора: (022) 651-307; (064) 289-76-26

Број телефона секретара: (022) 630-642; (063) 877 36-09

Телефон-факс школе: (022) 610-321

Име и презиме директора: Слађан Папић

E-mail: osdrnmm@hotmail.com

Школа има седам објеката

Школа има шест издвојених одељења

Адреса издвојених одељења:

Салаш Ноћајски; ул. С.Чупића бр.108; тел: (022) 650-387

Ноћај; ул. С.Пандуревића бр.1; тел.: (022) 657-030

Раденковић; ул.Борачка бр.87; тел.: (022) 658-007

Име и презиме особе задужене за издвојена одељења: Шарић Петар

Равње; ул.Краља Петра I бр.3; тел.: (022) 658-914

Засавица 1; ул. Пеке Дапчевића бр.59; тел.: (022) 2659-516

Засавица 2; ул. А.Марковића бр.133; тел.: (022) 2656-092

Име и презиме особе задужене за издвојена одељења: Зарев Раде

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА II ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА

Исходишта за израду школског програма су:

- Закон о основама система образовања и васпитања („Сл.гл.РС“ бр. 72/09, 52/11, 55/13 и Закона о основном образовању и васпитању СЛ.ГЛ.РС. број 55/13, члана 27)
- „Сл.гл.РС“ Просветни гласник 10/04, 20/04, 1/05, 15/05, 3/06, 6/06, 9/06, 15/06, 6/07, 5/08, 6/09, 2/10, 7/10, 5/11,6/17,8/17)
- Правилник о оцењивању ученика Основне школе („Сл.гл.РС“ бр.67/13)
- Правилник о стандардима за страни језик СГ РС 78/17
- Извештај о раду школе у претходној школској години
- Резултати самовредновања рада школе и Развојни план школе
- Услови рада школе
- Образовне потребе ученика, родитеља, локалне заједнице

Стручни актив за развој школског програма другог циклуса радио је на изради ШП.

Стручни актив чине:

Други циклус образовања:

- Глигорић Јелена, проф.енглеског језика
- Александра Гагић, наставник математике
- Филиповић Оливера, проф. биологије и хемије
- Гацурић Бранка, проф.српског језика-заменик **руководиоца**
- Топић Јелена, проф.српског језика
- Будечевић Гордана-професор географије
- Марија Стојшић Гајдош, проф.енглеског језика
- Младеновић Дејан, професор физике –**руководилац**
- Марелъ Наташа, професор ликовне културе
- Бранимир Жилић, професор физичког васпитања
- Гарчевић Миљан, професор историје
- Хрговић Биљана,педагог школе

Циљеви Школског програма

- Пун и усклађен интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика у складу са његовим узрастом, потребама и интересовањима;
- Стицање квалитетних знања и вештина и формирање вредносних ставова, језичке, математичке, научне, уметничке, културне и информатичке писмености неопходне за наставак школовања и активну укљученост у живот породице и заједнице;
- Развој стваралачких способности, креативности и естетске перцепције;
- Оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању и свакодневном животу;
- Развој мотивације за учење и оспособљавање за самостално учење и образовање током целог живота;

- Оспособљавање за самовредновање и изражавање свог мишљења;
- Оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања;
- Развијање свести о важности сопственог здравља и безбедности као и потребе неговања и развоја физичких способности и здравог начина живота;
- Развијање свести о важности очувања природе и животне средине;
- Развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;
- Развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне и узрасне равноправности и толеранције.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ V РАЗРЕД

2. Наставни план за други циклус образовања

Планирање и програмирање обавезних наставних предмета, изборних наставних предмета, облика ОВ рада је извршено по следећем моделу: наставне теме, циљ, задаци, садржаји, методе, наставна средства, време реализације.

Фонд часова је дат на годишњем нивоу.

ФОНД ЧАСОВА – V разред

Годишњи фонд часова за ученике петог разреда износи 1134 часова.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ 918 часова

- Српски језик	180 часова	
- Енглески	72 часа	
- Ликовна култура	72 часа	
- Музичка култура	72 часова	
- Историја	36 часова	
- Географија	36 часова	
- Математика	144 часа	
- Биологија	72 часа	
- Информатика и рачунарство	36 часова	
- Техника и технологија	72 часа	
- Физичко и здравствено васпитање	72+54	часа (обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање)

Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ 216 часа

- Верска настава	36 часова
- Грађанско васпитање	36 часова
- Шпански језик	72 часа
- Ромски језик	са елементима националне културе 72 часа

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ		
- Чувари природе	36 часова	
- Свакодневни живот у прошлости	36 часова	
- Хор и оркестар	36 часова	
ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ	36 часова	
ДОДАТНА НАСТАВА	36 часова	
ДОПУНСКА НАСТАВА	36 часова	
ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ (секције)		36 часова

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА АКТИВА ЗА РАЗВОЈ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Чланови тима за План и програм рада актива за развој ШП:

Слађана Шарић руководиоца I - I V, Сања Достанић, Вукица Антић, Драгица Будечевић заменик руководиоца, Даница Сарка, Добрија Чупић, Данка Беломарковић, Милена Лукић, Биљана Хрговић, Љиљана Габошац, Даринка Николић ; Дејан Младеновић-руководилац V-VIII, заменик Бранка Гацурић, чланови: Глигорић Јелена, Гагић Александра, Топић Јелена, Оливера Филиповић, Гордана Будечевић, Марија Стојишић Гајдош, Наташа Марељ, Бранимир Жилић, Гарчевић Миљан

Редни број	АКТИВНОСТИ	САРАДНИЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ДОКУМЕНТАЦИЈА
1.	Формирање актива за развој ШП	верификација на Наставничком већу	август	записник Наставничког већа
2.	Договор о раду актива у школској 2017/2018.години	директор школе, педагог школе, руководиоци актива	август	записник
3.	Израда допуне ШП за V разред	о.в. веће V разреда и председници стручног већа	август, септембар	урађена допуна ШП V разреда
4.	Презентација допуне ШП V разреда на седници Школског одбора	Руководиоц актива за други циклус	15.9.2017.	записник са седнице ШО
5.	Промовисање слободних активности	Наставни предмети Наставници и учитељи IV разреда	септембар	записник
6.	Усвајање оперативних планова рада стручних и разредних већа, и плана стручног усавршавања на нивоу школе	Руководиоци стручних већа и разредних већа	септембар	планови
7.	Распоред писмених и контролних задатака, додатне, допунске, секција и слободних активности	одељењске старешине, предметни наставници	септембар друга половина месеца	распоред писмених и дневници рада
8.	План посете часовима за I полугодишта	педагог школе, психолог школе, директор школе	октобар	план
9.	Планирање и организовање појединих облика сарадње са другим институцијама	директор, тим за шрп, тим за самовредновање, учитељи, предметни наставници	током целе школске године	записници
10.	Анализа остварености ШП на крају првог класификационог периода	Руководиоци Одељењских већа, одељењске старешине, директор, педагог, предметни наставници, наставници разредне наставе	октобар	записници

Редни број	АКТИВНОСТИ	САРАДНИЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ДОКУМЕНТАЦИЈА
11.	Праћење реализације осталих посебних програма ШП	руководиоци актива, тимова, комисија	током школске године	записници
12.	Анализа остварености ШП на крају I полугодишта	психолог, координатор актива ШП	децембар	записници са стручних састанака
13.	Анализа посете часовима	педагог школе	јануар	записници
14.	Избор уџбеника за наредну школску годину	председници стручног већа	фебруар	записник седнице Наставничког већа
15.	Организовање школских такмичења и учешће на општинским такмичењима	председници стручних већа	фебруар, март	тестови и пријаве
16.	Праћење реализације плана стручног усавршавања на нивоу школе и ван ње	помоћници директора	током целе школске године	записници, потврде
17.	Праћење реализације програма заштите ученика од насиља и злостављања	руководиоц тима за заштиту ученика	јануар, јун	записници
18.	Анализа остварености ШП на крају трећег класификационог периода	директор школе, педагог, психолог, координатори актива, комисија, тимови	април	записник
19.	Анализа остварености резултата такмичења увидом у евауацију	предметни наставници	април, мај	записници, евиденције предметних наставника
20.	Договор и израда ШП I – IV и V – VIII, за поериод школска 2018/2019. – 2021/2022. година	руководилац актива, чланови актива	мај, јун	записник
21.	Израда ШП I – IV и V – VIII, за поериод школска 2018/2019. – 2021/2022. година	стручна већа, педагог, координатор ШП	јун, август	урађен ШП I – IV и V – VIII разреда
22.	Извештај за развој ШП	руководилац актива, чланови актива	август	извештај, записник

Школске 2017/18 у пети разред је уписано на нивоу школе 111 ученика. У матичној школи 81 ученик-три одељења, а у издвојеним одељењима у Ноћају 22 ученика – једно одељење и Равње 8 ученика- једно одељење.

Због споријег напредовања у савладавању градива ове школске године више ученика ће радити по ИОП-у : ученици који су понављали разред и/или дужег одсуства са наставе због одласка и боравка у земљама Европске уније (азиланти).

Изборни наставни предмети:

- други страни језик Шпански – 111 ученика (100%)
- верска настава – 94 ученика (85%)
- Грађанско васпитање – 17 ученика (15%)
- Ромски језик -25 ученика

Слободне наставне активности:

Место	Чувари природе	Хор и оркестар	Свакодневни живот у прошлости
М.Митровица	30	44	15
Ноћај	22	/	/
Равње	8		

Слободне активности (секције):

Мачванска Митровица

Друштвене		Културно-уметничке		Техничке		Спортске		Научне	
Литерарна		Рецитаторска		Рециклажа	3	Народне игре и плес	12	Математичка	7
Лингвистичка		Драмска	16	Ракетно моделарство	2	Шах	13	Биолошка	2
Новинарска	7	Библиотека		Бродомоделарство	4			Еколошка	1
Историјска	5	Хор и оркестар	2	Саобраћај	8			Млади географи	1
		Ликовна	17						

Ноћај

Друштвене		Културно-уметничке		Техничке		Спортске		Научне	
Литерарна	1	Рецитаторска		Рециклажа		Народне игре и плес		Математичка	
Лингвистичка		Драмска	3	Ракетно моделарство		Шах	2	Биолошка	
Новинарска		Библиотека		Бродомоделарство		Рукомет		Еколошка	
Историјска	3	Хор и оркестар		Саобраћај		Одбојка	13	Млади географи	
		Ликовна	4			Кошарка			
						Фудбал	5		

Равње

Друштвене		Културно-уметничке		Техничке		Спортске		Научне	
Литерарна		Рецитаторска		Рециклажа		Народне игре и плес		Математичка	
Лингвистичка		Драмска		Ракетно моделарство		Шах		Биолошка	
Новинарска		Библиотека		Бродомоделарство		Рукомет		Еколошка	
Историјска		Хор и оркестар		Саобраћај		Одбојка	8	Млади географи	
		Ликовна				Кошарка			
						Фудбал			

У матичној школи листа слободних активности (секција) је прилагођена просторним могућностима школе, с обзиром да је у току изградња нове школе. Школа нема спортске терене и фискултурну салу, као и кабинет за Технику и технологију.

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

За школску 2017/2018. годину

Наставни предмет: Информатика и рачунарство

Преглед наставних тема и број часова

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
		Обрада новог градива	Други типови часа	Укупно	
1.	ИКТ	5	4	9	септембар-октобар
2.	Дигитална писменост	3	2	5	новембар-децембар
3.	Рачунарство	8	8	16	јануар-мај
4.	Пројектна настава		6	6	мај-јун
УКУПНО ЧАСОВА		16	20	36	

Циљ и задаци:

- Оспособљавање ученика за управљање информацијама
- Безбедна комуникација у дигиталном окружењу
- Производња дигиталних садржаја
- Креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталне технологије брзо мења
- Развијање алгоритамског начина размишљања
- Развијање логичког мишљења и креативности
- Развијање креативности и оспособљавање за различите примене рачунарске, информационе и комуникационе технологије
- Оспособљавање ученика да одаберу и примене најприкладнију технологију зависно од задатка, области или проблема који решавају
- Развијање ставова одговорне комуникације и сарадње у дигиталном окружењу
- Развијање критичког мишљења
- Развијање свести о опасностима и ризицима при коришћењу интернета
- Оспособљавање за одговорну примену препорука заштите здравља, безбедности, личне и приватности других у свакодневном раду у дигиталном окружењу
 - o Исходи
- Примена информатике и рачунарства у савременом животу
- Правилно коришћење ИКТ уређаја
- Именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја

- Прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса
- Прилагоди радно окружење кроз основна подешавања, креира дигиталну слику и примени основне акције едитовања и форматирања
- креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања
- примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа
- креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања
- сачува и организује податке
- разликује оновне типове датотека
- реагује исправно кад дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја
- доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и зештиту животне средине
- разликује безбедно од небзбедног, пожељно од непожељног понашања на интернету
- реагује исправно кад дође у контакт са непримерним садржајима или са непознатим особама путем интернета
- приступа интернету, претражује, проналази информације и преузима их на свој уређај
- информацијама на интернету приступа критички
- спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету
- разуме значај ауторских права
- препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем
- рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на интернету
- изводе скуповне операције (унија, пресек)
- схвата математичко-логички смисао речи "и", "или", "сваки", "неки", "ако", "онда".
- Зна алгоритме аритметике (сабирање, множење, дељење с остатком, Еуклидов алгоритам)
- Наводе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема
- Креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби
- Користи математичке операторе за израчунавања
- Објасни сценарио и алгоритам пројекта
- Анализира и дискутује програм
- Проналази и отклања грешке у програму
- Сарађује са члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, формулацији и представљању резултата и зекључака
- Одабира и примењује технике и алате у складу с фазама реализације пројекта
- Наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка
- Вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка
- Поставља резултат свог рада на интернет, ради дељења са другима.

Уџбеници и приручници:

Информатика и рачунарство за пети разред основне школе, Никола Клем.

Интернет страница www.petlja.org

Напомена:

Наставник

Вера Лалић

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

Сви предмети

МЕТОДЕ И ОБЛИЦИ РАДА

Наставне методе које се користе су: илустративно-демонстративна, дијалог, метод решавања проблемске ситуације, метод усменог излагања представља само помоћни метод, јер наставник треба пре свега да практично помаже ученицима, како се користи хардвер и софтвер.

Облици рада: рад у паровима, групни рад, самосталан рад ученика, интергрупна комуникација наставник-ученици.

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА

Назив предмета – Техника и технологија

Разред – пети

Школска 2017 / 2018

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми	Број часова за	
			обраду новог градива	друге типове часова
1	Животно и радно окружење	6	6	0
2	Саобраћај	14	7	7
3	Техничка и дигитална писменост	16	8	8
4	Ресурси и производња	20	8	12
5	Конструкторско моделовање	16	2	14
	Укупно	72	31	41

Редни број наставне теме	НАСТАВНЕ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ	Број часова по теми/области	ЦИЉЕВИ По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	ЗАДАЦИ
1.	Животно и радно окружење	6	<ul style="list-style-type: none"> • описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање • разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју • наводи занимања у области технике и технологије • процењује сопствена интересовања у области технике и технологије • организује радно окружење у кабинету • правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу 	<ul style="list-style-type: none"> • Упознат са техником, техничким достигнућима и значајем технике и технологије за развој савременог друштва. • Упознат са подручјима човековог рада и производње, занимањима и пословима у области технике и технологије. • Оспособљен да правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу.
2.	Саобраћај	14	<ul style="list-style-type: none"> • процени како би изгледао живот људи без саобраћаја • класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени • наводи професије у подручју рада саобраћаја • направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија • разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила • правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају • користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима • аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник • повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика • одговорно се понаша као путник у возилу • показује поштовање према другим учесницима у саобраћају • анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла 	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљен за безбедно учешће у јавном саобраћају као пешак и бициклиста. • Одговорно се понаша као учесник у саобраћају. • Оспособљен да класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава • Упознат са професијама (занимањима) у подручју рада саобраћаја. • Оспособљен да препозна и избегава ризична понашања у саобраћају • Упознат са значајем коришћења заштитне опреме и сигурносног појаса као учесник у саобраћају. • Упознат са важношћу улоге ИКТ-а у савременом регулисању саобраћаја • Одговорно се понаша према другим учесницима у саобраћају • Примењује саобраћајни бонтон у возилима градског саобраћаја.

3.	Техничка и дигитална писменост	16	<ul style="list-style-type: none"> • самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет • правилно чита технички цртеж • преноси податке између ИКТ уређаја • примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару • користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима • користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима • преузима одговорност за рад • представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер 	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљен за комуникацију на језику технике (техничка терминологија, израда и читање техничке документације). • Оспособљен да самостално користи ИКТ технологију за међусобни пренос података, обраду слике, као и израду техничке документације (мини пројекта) на рачунару. • Оспособљен да самостално и безбедно користи Интернет сервисе водећи рачуна о мерама заштите на интернету.
4.	Ресурси и производња	20	<ul style="list-style-type: none"> • повезује својства природних материјала са применом • објасни технологије прераде и обраде дрвета и коже, производње текстила и папира • сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета • правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега...) • направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом • самостално израђује једноставан модел 	<ul style="list-style-type: none"> • Упознат са појмом природних ресурса на Земљи и са значајем њиховог очувања. • Стекао основна знања о енергији, као и начинима рационалног коришћења исте. • Изградио свест о неопходности очувања заштите животне средине и значају рециклаже материјала. • Оспособљен да препозна и правилно примени савремене материјале и технологије. • Оспособљен да правилно користи разне алате и прибор за ручну обраду папира, дрвета, текстила и коже. • Оспособљен за развијање сопствене креативности, оригиналности и психомоторне способности. • Оспособљен да самостално изради једноставан модел од идеје до реализације.

5.	Конструкторско моделовање	16	<ul style="list-style-type: none"> • самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе • одабира материјале и алате за израду предмета/модела • мери, обележава и оцртава предмет/модел • ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате • користи програм за обраду текста за креирање документа реализованог решења • самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ • показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха • планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова • активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима • пружи помоћ у раду другим ученицима • процењује остварен резултат и развија предлог унапређења 	<ul style="list-style-type: none"> • Стекао радне навике и оспособљен за сарадњу и тимски рад. • Оспособљен да самостално или у групи израђује мини пројекат (бизнис план) за практичну израду модела. • Оспособљен да самостално проналази информације потребне за израду модела користећи ИКТ и Интернет сервисе. • Оспособљен да самостално или у групи израђује једноставне предмете/моделе од лако обрадивих материјала правилно користећи неопходан прибор и алат. • Стекао основне предузетничке компетенције. • Оспособљен да развија вештине, ставове, иницијативност, одговорност и самосталност. • Оспособљен да правилно вреднује туђи и самовреднује сопствени рад.
----	---------------------------	----	---	---

Начин реализације (+ активности):

Наставни предмет техника и технологија намењен је развоју основних техничких компетенција ученика ради његовог оспособљавања за живот и рад у свету који се технички и технолошки брзо мења. Један од најважнијих задатака је да код ученика развија свест о томе да примена стечених знања и вештина у реалном окружењу подразумева стално стручно усавршавање и целоживотно учење, као и да је развијање предузимљивости и оријентације ка предузетништву један од важних предуслова личног и професионалног развоја.

Наставни програм за пети разред оријентисан је на остваривање исхода. Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи предмет *техника и технологија*.

Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода је настава усмерена на учење у школи. То значи да ученик треба да учи: смислено (повезивањем оног што учи са оним што му је познато из свакодневног живота као и повезивањем знања стечених кроз различите предмете), проблемски (самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација, постављањем релевантних питања себи и другима, развијањем плана решавања задатог проблема), дивергентно (предлагањем нових решења, смишљањем нових примера, повезивањем садржаја у нове целине), критички (поређењем важности појединих чињеница и података) и кооперативно (кроз сарадњу са наставником и другим ученицима, кроз дискусију и размену мишљења, уважавајући аргументе саговорника).

Наставник је у планирању, припреми и остваривању наставе и учење аутономан. За сваки час треба планирати и припремити средства и начине провере остварености пројектованих исхода.

С обзиром да је настава теоријско-практичног карактера, часове треба реализовати поделом одељења на 2 (две) групе.

Програм се реализује у форми предавања (теоријска настава) и вежби. Повезаност теорије и праксе постиже се кроз јединство теоријских садржаја и вежби које у реализацији треба да се преплићу и допуњују. Настава се реализује превасходно коришћењем метода визуелног и практичног приказа, коришћењем савремених наставних средстава. Програм вежби реализује се у форми заокружених програмских целина (модула) које омогућују ученицима креативну слободу. Овакав приступ омогућује индивидуализацију наставе, према надарености, способностима, мотивима и интересовањима ученика.

Предвиђени садржаји захтевају разноврстан методички приступ односно примену поступака. Увести ученике у свет технике и савремене технологије на занимљив и атрактиван начин, чиме се подстиче њихово интересовање за техничко стваралаштво. Омогућити ученицима да исказују властите креативне способности, да траже и налазе сопствена техничка решења и да се доказују у раду.

Приликом конкретизације појединих садржаја програма, прилагодити исте специфичностима средине у којој се настава изводи и опремљености кабинета.

Посете музејима технике, сајмовима и обиласке производних и техничких објеката треба остваривати увек када за то постоје услови, ради показивања савремених техничких достигнућа, савремених уређаја, технолошких процеса, радних операција и др. Када за то не постоје одговарајући услови, ученицима треба обезбедити мултимедијалне програме у којима је заступљена ова тематика.

Праћење и вредновање наставе и учења

Вреднују се процес и продукти учења.

У процесу оцењивања потребно је узети у обзир све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност и др).

Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, може се обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).

Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Ако наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Ред. број наставне теме	НАСТАВНЕ ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Број часова за обраду	Број часова за остале типове	Број часова по теми	Могући стандарди
1.	Упознавање са наставним планом и програмом			1		1	
2.	АТЛЕТИКА	Развијање здравствене културе, чувања здравља и заштити природе и човекове околине.	Усвајање одређеног фонда моторичког знања и умећа, свестрани развој и усавршавање.	9	12	21	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
3.	ГИМНАСТИКА	Формирање морално - вољних квалитета личности, стицање и развијање свести о потреби здравља.	Развијање физичких способности, усвајање моторичких знања, умећа, навика и тоеријско образовање	12	6	18	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.13. ФВ.1.1.14. ФВ.1.1.16. ФВ.1.1.17. ФВ.1.1.18. ФВ.1.1.19.
4.	ПЛЕСОВИ И РИТМИКА	Формирање морално - вољних квалитета личности, стицање и развијање свести о потреби здравља.	Развијање физичких способности, усвајање моторичких знања, умећа, навика и тоеријско образовање	7	2	9	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.13. ФВ.1.1.14. ФВ.1.1.16. ФВ.1.1.17. ФВ.1.1.18. ФВ.1.1.19.
5.	СПОРТСКЕ ИГРЕ РУКОМЕТ	Задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем	Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног успеха	10	8	18	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.

6.	МЕРЕЊЕ ФИЗИЧКИХ СПОСОБНОСТИ	Стимулисати телесни развитак повећањем снаге мишића и даљим развојем способности	Утицати на потребу за кретањем и развијањем координације гипкости и снаге.		4	4	ФБ.1.3.1 ФВ.1.3.2. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4.
7.	Анализа рада у протеклој шк. години				1	1	
УКУПНО					39	33	72

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ПРОШЛОСТИ

Школска година у којој се план реализује: 2017/2018. година
Наставни предмет: Свакодневни живот у прошлости
Име и презиме наставника: Владимир Лукић, Миљан Гарчевић
Разред у ком се план реализује: пети
Недељни фонд часова: 1
Годишњи фонд часова: 36

Циљ:

Циљ изучавања предмета је проширивање знања из области опште културе и оспособљавање ученика да, кроз упознавање с начином живота људи у прошлости, боље разумеју свет и време у коме живе и развију свест о континуитету и укоренености.

Ученици би требало да се упознају са специфичностима динамике културних промена и да науче како да сагледају себе у контексту „другог“, да би сопствени идентитет што потпуније интегрисали у шири контекст разуђене и сложене садашњости.

Задаци:

Задаци предмета су да ученици, кроз наставу усмерену ка упознавању с различитим елементима свакодневног живота, као што су односи у породици, исхрана, образовање, дечје игре, забава, станишта, одевање итд, уоче њихову условљеност историјским процесима и догађајима. Концепција наставе овог изборног предмета нагласак ставља на упознавање с основним елементима свакодневног живота у прошлости Србије, Југоисточне Европе, Средоземља и Европе у целини, с намером да се уоче њихови заједнички именитељи и упознају различитости које постоје у датом историјском контексту, као и у односу на савремено доба у којем ученик живи. Подстицањем радозналости, креативности и истраживачког духа у проучавању овог предмета, ученици треба да се оспособе да формирају јаснију слику о прошлим временима, да овладају елементарним процедурама прикупљања историјске грађе, као и да развију критички однос према њој.

Оперативни задаци:

- разумевање појма свакодневни живот;
- разумевање појма прошлост;
- разумевање значаја проучавања свакодневног живота у прошлости;
- усвајање и продубљивање знања о разликама између свакодневног живота данас и у прошлости;
- идентификовање актуелних дечјих игара (врсте и њихова функција);
- упознавање с дечјим играма у прошлости (врсте и њихова функција);
- идентификовање сличности и разлика између игара некад и сад;
- разумевање значаја игре у развоју појединца и друштва;
- упознавање са свакодневним животом људи у праисторији;
- упознавање са свакодневним животом народа Старог истока;
- упознавање са свакодневним животом старих Грка;
- упознавање са свакодневним животом старих Римљана;
- подстицање ученика на самостални истраживачки рад;
- развијање способности повезивања знања из различитих области;
- подстицање креативности.

Тематска структура наставног плана и програма:

Редни број теме	Наставна тема/област	Број часова	Време реализације
1.	Увод	2	септембар
2.	Игре у прошлости	3	септембар – октобар
3.	Свакодневни живот у праисторији и старом веку	30	октобар – јун
4.	Евалуација	1	јун

Укупан број часова: 36

Преглед наставних тема и јединица:

- *Увод (I)*
 1. Прошлост, време и значај проучавања прошлости
 2. Појам свакодневног живота у прошлости и значај проучавања
- *Игре у прошлости (II)*
 3. Игре у прошлости

4. Дечије игре у садашњости и традиционалне игре у Србији
5. Играчке у прошлости и игре за одрасле
- *Свакодневни живот у праисторији и старом веку (III)*
 6. Свакодневни живот праисторијских заједница
 7. Употребни предмети и накит
 8. Веровања
 9. Археолошки локалитети Србије
 10. Начин исхране у старом Египту и Месопотамији
 11. Становање и у старом Египту и Месопотамији
 12. Образовање у старом Египту и Месопотамији и пореске обавезе становништва
 13. Друштвени живот у старом Египту и Месопотамији и употребни предмети
 14. Лечење, болести, путовања, изуми
 15. Веровања у старом Египту и Месопотамији
 16. Најзанимљивији археолошки налази у Египту
 17. Начини исхране старих Грка, одевање, накит
 18. Становање у старој Грчкој и породични односи
 19. Образовање у старој Грчкој
 20. Друштвени живот у старој Грчкој
 21. Употребни предмети Грка
 22. Путовање и трговина
 23. Медицина и веровање старих Грка
 24. Археолошки локалитети у Грчкој
 25. Начин исхране у старом Риму и одевање
 26. Становање у старом Риму
 27. Породични односи у старом Риму
 28. Образовање у старом Риму
 29. Друштвени живот у старом Риму
 30. Употребни предмети и накит Римљана
 31. Римска војска
 32. Путовање и трговина
 33. Веровања старих Римљана
 34. Лечење у старом Риму
 35. Локалитети римског доба
- *Евалуација (IV)*
 36. Евалуација постигнутог

Начин остваривања програма:

Основни приступ у реализацији програма је интердисциплинарност, комбиновање различитих метода рада и наставних средстава као и стална активност ученика. Обрада тема реализоваће се пружањем ученицима најнеопходнијег фактографског материјала да

би они сами били и могли даље да истражују, долазе до нових чињеница и примењују стечена знања, као и да праве сталну компарацију са свакодневним животом данашњице.

Свакој наставној теми прилазиће се као посебном образовном и дидактичком проблему на који ученици, раједно са наставником, проналазе заједничко решење. Већина наставе одвијаће се кроз радионичарски и тимски рад уз рекапитулацију усвојеног знања кроз организовање изложби, приредби и сл.

Литература:

- М. Шуица, *Дневници из прошлости*, Београд 2008.
- Ж. Клот, *Праисторија – објашњена мојим уницима*, Београд 2011.
- С. Донадони, *Ликови старог Египта*, Београд 2005.
- Ж. П. Вернан, *Ликови старе Грчке*, Београд 2002.
- А. Ђардина, *Ликови старог Рима*, Београд 2006.

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

за ПЕТИ разред, школска 2017/2018.година

Време обраде- месец	Број теме	Назив теме	Број часова
9-12	1.	<p>Положај и улога човека у природи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мало више о животној средини и још по нешто-обрада 2. Колико човек утиче на животну средину-обрада 3. Порекло наших јестивих биљака-обрада 4. 1-3-понављање 5. Одрживи развој, хармонија са природом-обрада 6. Шта је то равнотежа у природи?-обрада 7. Озелени простор у коме боравиш Мала апотека у великој учионици-вежба 8. Лековите биљке и квалитетан начин живота-вежба 9. Башта сендвич. Знаш ли шта купујеш?-вежба 10. Потрошачка култура. Бесплатно богатство-вежба 11. Положај и улога човека у природи-систематизација 	11
12	2.	<p>Природна богатства-ресурси и одрживо коришћење</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Природна богатства-ресурси: дефиниција, подела значај-обрада 13. Обновљива, необновљива и стална природна богатства-обрада 14. 12-13-понављање 15. Забавите се и докажете-ветроказ-вежба 16. Одрживо коришћење природних богатстава-обрада 17. Природна богатства-ресурси и одрживо коришћење-систематизација 	6

1-4	3.	<p>Извори и последице загађивања животне средине</p> <p>18.Шта су загађивачи, а шта су загађујуће материје?-обрада 19.Загађивање воде-обрада 20.Загађивање земљишта-обрада 21.Акција чувара природе пре-вежба 22.Акција чувара природе после-вежба 23.Загађивање ваздуха-обрада 24.Какав ваздух удишемо? СОС-вежба 25.Глобалне промене и последице-озонске рупе-обрада 26.Ефекат стаклене баште-обрада 27.Потврдите појачан ефекат стаклене баште-вежба 28.23-27-понављање 29.Рециклажа-обрада 30.Затвори круг, оствари рецилажу-вежба 31.Извори и последице загађивања животне средине-систематизација</p>	14
5	4.	<p>Биодиверзитет- биолошка разноврсност</p> <p>32.Појам биодиверзитета. Заштита биолошке разноврсности-обрада 33.Посета пластенику-вежба 34.Биодиверзите-биолошка разноврсност-систематизација 35.Посета Специјалном резервату природе Засавица-вежба 36.Утисци чувара природе сликом и речи-систематизација</p>	5

ХОР И ОРКЕСТАР

РАЗРЕД: ПЕТИ

Преглед наставних тема и број часова

редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
		обрада новог градива	други типови часа	укупно	
I	Извођење музике - Вокализе и вежбе дисања - Рад на народним песмама и канонима - Композиције за Св. Саву - Обележавање Дана планете Земље - Забавне и народне песме за обележавање свечаности-Дан школе	10	10	20	IX-VI
		сваки			
		2	3		
		2	5		
		2	1		
4	3				
II	Слушање музике -Вокално инструменталне и инструменталне композиције -Композиције народног карактера -Посета или организовање концерта	5	5	10	IX-VI
		2	2		
		2	2		
		1	1		
III	Стварање музике -Пратња песама ритмичким и звучним ефектима -Креирање покрета уз музику -Импровизација мелодије на задат текст, дијалога на инструментима-Орфов инструментариј	4	2	6	IX-VI
		1	1		
		1	1		
		2			
УКУПНО ЧАСОВА		19	17	36	

Циљ:

Васпитно-образовног рада у настави предмета хор и оркестар је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.

Задаци:

Васпитно – образовног рада су да код ученика се развију музичке способности и жеља за активним музицирањем и суделовањем у школским ансамблима. Подстицање креативне способности и колективног музицирања, као и развијања навике слушања музике и стваралачког ангажмана у музичким активностима.

Оперативни задаци:

Ученици треба да уче песме по слуху и на основу нотног записа; оспособе се за свирање једноставних нотних записа; утврде појмове музичког речника; савладају тонске висине; развију технику певања и свирања; импровизују дечје мелодије; навикну се на пажљиво слушање и разликовање звучних боја; стекну навикну одласка на концерте.

Уџбеници и приручници:

Хорска и оркестарска литертура домаћих и страних аутора намењена школском узрасту, као и аранжмани наставника.